

Sygn. akt I C 201/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2018r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anita Wolska

Protokolant: Kamila Starosta

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2018r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Ltd z siedzibą na Malcie

przeciwko Z. G. (1)

o zapłatę

I. oddala powództwo.

II. zasądza od powoda (...) Ltd z siedzibą na Malcie na rzecz pozwanej Z. G. (1) kwotę 1.217 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Anita Wolska

Sygn. akt I C 201/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Ltd z siedzibą na Malcie wniósł o zasądzenie od pozwanej Z. G. (2) kwoty 1.911,00 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonymi od kwoty 1.500 zł od dnia 19 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty. Nadto domagał się zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Uzasadniając zgłoszone roszczenie powód wskazał, że dochodzona kwota obejmuje niespłacone należności z tytułu umowy pożyczki z dnia 19 marca 2016r., zawartej pomiędzy pozwaną a (...) Sp. z o.o. W tej dacie pozwana dokonała rejestracji w systemie informatycznym spółki (...) Sp. z o.o., będącej pośrednikiem świadczącym usługi kredytowe na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. Po dokonaniu rejestracji w tej dacie pozwana złożyła wniosek o pożyczkę za pośrednictwem formularza zamieszczonego na stronie internetowej należącej do w/w spółki (...) Sp. z o.o., którego celem było zawarcie umowy pożyczki z powódką. Po wygenerowaniu profilu klienta spółka (...) Sp. z o.o. wysłała pozwanej Ramową Umowę P. regulującą zasady udzielania pożyczek przez (...) Sp. z o.o. z wygenerowanym dla tej umowy numerem. Warunkiem potwierdzenia Ramowej Umowy P. było zalogowanie się strony pozwanej – za pośrednictwem strony internetowej pożyczkodawcy – do rachunku bankowego strony pozwanej, prowadzonego w systemie bankowości elektronicznej, co pozwana uczyniła, potwierdzając tym samym swoją tożsamość oraz wolę zawarcia tej umowy. (...) Sp. z o.o. zaakceptowała niniejszy wniosek i działając za pośrednictwem spółki (...) Sp. z o.o. dokonała przelewu pożyczki w wysokości 1.500 zł na rachunek bankowy pozwanej. Natomiast dzień spłaty pożyczki został określony na 18 kwietnia 2016r. (...) Sp. z o.o. podjęła działania windykacyjne, które nie przyniosły żadnego

rezultatu, stąd decyzja o cesji wierzytelności w dniu 01 lipca 2016r. Po dokonanych przelewach wierzytelności zostało skierowane zawiadomienie do pozwanej wraz z wezwaniem do zapłaty, które pozostało bez odpowiedzi. Na dzień złożenia pozwu zadłużenie pozwanej wyniosło łącznie 1.911,00 zł wraz z odsetkami umownymi (k.2-4v).

W dniu 24 października 2016r. (k.35) w sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu. Jego odpis został doręczony pozwanej w dniu 27 lutego 2017r.

W dniu 28 lutego 2017r. pozwana wniosła sprzeciw od niniejszego nakazu zapłaty (k.40-42v). Zaskarżyła orzeczenie w całości i wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. W uzasadnieniu wskazano, iż pozwana kwestionuje roszczenie dochodzone pozwem co do zasady jak i co do wysokości, zaprzecza wszelkim twierdzeniom powoda, poza twierdzeniami wyraźnie przyznanymi. Nadto kwestionuje wszelkie dokumenty przedłożone przez powoda, które albo nie zostały poświadczone za zgodność z oryginałem albo stanowią niepodpisane, ani przez niego nieautoryzowane wydruki komputerowe. Zarzucono, iż powód nie wykazał swojej legitymacji czynnej w procesie, nie przedstawił konkretnej umowy pożyczki, a powołał się jedynie na umowę ramową, która stanowi szablon-wzór dla każdorazowej umowy zawieranej z powodem. W związku z tym nie można się zorientować, jakiej konkretnie wierzytelności domaga się od pozwanej. Pozwana nie zawierała umowy z powodem, a nadto nie wykazał on także umocowania udzielonego przez (...) Sp. z o.o. dla (...) Sp. z o.o. do dokonywania w imieniu pożyczkodawcy działań mających na celu pośredniczenie w zawieraniu umowy pożyczki. Nadto powód nie wykazał, aby dokonał skutecznej cesji wierzytelności przysługującej rzekomo (...) Sp. z o.o. albowiem na podstawie przedłożonych dokumentów nie można zorientować się kto w istocie był pożyczkodawcą, czy był nim rzekomy pośrednik czy spółka (...) Sp. z o.o. Podniesiono zarzuty także do umowy cesji wierzytelności, a w szczególności, iż nie wykazano, iż obejmuje ona wierzytelność przysługującą wobec pozwanej, bo nie został podpisany przez żadną ze stron i stanowi jedynie tabelę wygenerowaną przez powoda w edytorze tekstu (tak też S.A. w B. w wyroku z dnia 15 października 2015r. I A Ca 492/15). Zaakcentowano, iż z formularza profilu klienta wynika, że rzekoma pożyczka została udzielona przez C. Sp. z o.o, a stroną umowy cesji była spółka (...) Sp. z o.o. Z ostrożności procesowej podniesiono także zarzut niewykazania roszczenia dochodzonego pozwem. Pozwana jako konsument powinna jednoznacznie wyrazić wolę co do zawarcia umowy pożyczki. W szczególności zaś wydruk informacji o profilu klienta- wydruk z systemu komputerowego (...) Sp. z o.o. nie jest dowodem na złożenie wniosku o udzielenie pożyczki. Nadto niezrozumiałe jest przedłożenie tego dokumentu skoro powód wskazał, iż dokonano rejestracji w (...) Sp. z o.o. Zarzucono także stosowanie agresywnych praktyk rynkowych określonych w art. 9 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Także zobowiązanie powoda do złożenia wniosku o udzielenie pożyczki i zastosowanie wobec powoda sankcji określonej w art. 5 ustawy o prawach konsumenta. Natomiast przelew na kwotę 0,01 zł w żadnym wypadku nie stanowi zgody na zawarcie właściwej umowy pożyczki. Powód nie wykazał żadnego związku przelewu na tą kwotę z umową pożyczki o nr (...). Zakwestionowano także Regulamin (...) powołany przez powoda jako dokument prywatny stanowiący wydruk komputerowy. Formularz ten nie jest dowodem ani na okoliczność udzielenia rzekomej pożyczki ani na okoliczność jej warunków. Zakwestionowano także wysokość roszczenia w kwocie 1.911 zł, która ma obejmować należność główną w kwocie 1.500 zł, ale nie wiadomo co składa się poza tym na tą kwotę, uniemożliwiając weryfikację roszczenia. Nadto pozwana nie otrzymała od powoda wezwania do zapłaty ani innych dokumentów, a o sprawie zadłużenia dowiedziała się dopiero z treści pozwu.

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 30 czerwca 2017r. (k.55-60) powód podtrzymał w całości swoje żądanie, uzasadniając, iż jego zdaniem zarówno w judykaturze jak i w doktrynie potwierdzenie przelewu pożyczki, wydruk z systemu powoda- Umowa Ramowa P., potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki oraz przedłożona umowa cesji wierzytelności w sposób wystarczający udowadniają jego roszczenie. Przywołano przepisy m.in. ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz.715 ze zm.) jak i przepisy prawa międzynarodowego, w tym art. 10 ust.1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008r. w sprawie umów o kredyt konsumencki, dopuszczające zawieranie umowy o kredyt konsumencki z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, o której mowa w ustawie z dnia 02 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za

szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz.271 ze zm.) wskazując, iż nie regulują one bezpośrednio kwestii formy wymaganej dla zawarcia umowy, a jedynie główne obowiązki informacyjne przedsiębiorcy zawierającego umowę na odległość oraz prawo i warunki do odstąpienia od umowy. Dlatego też przyjąć należy, że wola pożyczkobiorcy może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (art. 60 k.c.). Przywołano także zapis art. 720 §1 k.c. t.j. „stwierdzona pismem” w odniesieniu do zarzutu braku podpisu na Ramowej Umowie P., który nie daje podstaw do uznania, iż umowa nie została ważnie zawarta. Odniesiono się do charakteru samej umowy i jej treści, która wskazuje, że stanowi ona integralną część Umowy P.. Zaznaczono, iż wniosek o udzielenie pożyczki został złożony elektronicznie i stad brak możliwości przedłożenia w formie dokumentu tego wniosku. Niniejsza umowa pożyczki z pozwaną została zawarta z pożyczkodawcą - (...) Sp. z o.o., natomiast (...) Sp. z o.o. była pośrednikiem świadczącym usługi pośrednictwa w zakresie udzielania pożyczek na rzecz pożyczkodawcy, a definicje poszczególnych podmiotów zostały precyzyjnie wyjaśnione w Ramowej Umowie P.. Natomiast spółka (...) Sp. z o.o. świadczy usługi informatyczne na rzecz powódki. Tym samym powód przedstawił niepodpisany internetowy wydruk umowy pożyczki, zawieranej za pomocą środków komunikacji elektronicznej, stanowiący odwzorowanie kroków podjętych przez pozwaną przy zawieraniu umowy pożyczki za pośrednictwem komunikacji elektronicznej. Z ostrożności procesowej podniesiono, iż sąd jest związany tylko podstawą faktyczną powództwa, nie zaś podstawa prawną. Przywołano regulację z art. 405 k.c. oraz art. 410 § 2 k.c. Poprzedniczka prawna powódki przekazała na rachunek pozwanej w dniu 19 marca 2016r. kwotę 1.500 zł oznaczając tytuł wpłaty jako (...) wobec czego nawet gdyby przyjąć, iż nie doszło do zawarcia umowy pożyczki, to bezsporny jest fakt, że po stronie pozwanej doszło do bezpodstawnego wzbogacenia z uwagi na spełnienie świadczenia nienależnego. Jednocześnie wskazano, iż w formularzu pożyczkobiorca dobrowolnie wskazuje swoje dane identyfikacyjne(istnienie zgodność adresu pozwanej z tym wskazanym w formularzu), dodatkowo z treści korespondencji mailowej wynika, iż pozwana miała świadomość istnienia zobowiązania oraz uznała roszczenie (składając wniosek o rozłożenie na raty). Także, iż na dochodzoną kwotę składa się również kwota 411 zł tytułem prowizji, naliczana zgodnie z Ramową Umową P. (§ 11.1). Przywołano również regulację z art. 385¹§ 1 k.c. oraz art. 385³ k.c. i powołała się na potrzebę ewentualnego obalenia domniemania i ta okoliczność, iż ewentualni pożyczkobiorcy mogą w pełnym, zakresie zapoznać się ze wszystkimi niezbędnymi informacjami na stronie internetowej pożyczkodawcy.

W piśmie z dnia 10 lipca 2017r. (k.68-69) pełnomocnik pozwanej odniósł się do powyższego stanowiska powoda i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko t.j. co do skuteczności umowy cesji wierzytelności i tym samym braku legitymacji procesowej czynnej. Zakwestionował kwotę 411 zł tytułem prowizji, na którą wskazuje jedynie treść powyższego pisma, a nie uzasadnienie pozwu (prowizja – o zł), brak tej kwoty w informacji o pożyczce. Podniesiono, iż obciążenie pozwanej tą opłatą zmierza niewątpliwie do naruszenia pozycji konsumenta – pożyczkobiorcy z powołaniem się na art. 385¹§ 1 i 3 k.c. t.j., iż postanowienia przewidujące nienależne opłaty nie były indywidualnie uzgodnione z pozwaną i nie były przez nią zaakceptowane. W tym zakresie powołano się na nieważność tych zapisów jako sprzecznych z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami (art. 5 k.c. oraz art. 58 § 2 i 3 k.c.). zaznaczono także, iż prowizja w tej kwocie (przy pożyczce 1.500 zł na okres 1 miesiąca) stanowi próbę obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, bo prowizja odpowiada rocznemu oprocentowaniu w wysokości 352,8 %. Tym samym w jego ocenie stanowi to naruszenie obowiązków pożyczkodawcy, nakładanych ustawą o kredycie konsumenckim (art. 30 ust.1 pkt 5,6, 7,8, 10 i 11) i należy zastosować sankcje kredytu darmowego określoną w art. 45 tej ustawy. Zakwestionowano twierdzenia powoda co do uznania roszczenia. Okoliczność prowadzenia pertraktacji ugodowych w związku z działaniami firmy windykacyjnej nie stanowi bowiem uznania roszczenia. W przedstawionym mailu brak uznania jakiegokolwiek kwoty wobec powoda ani spółki (...). zo.o., ani nawet jakiej umowy dotyczy.

W piśmie z dnia 20 lipca 2017r. (k.72-75) w ustosunkowaniu się do powyższego pisma pozwanej podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, także w kolejnym piśmie z dnia 08 sierpnia 2017r. (k.77-78) z kolei pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko. W toku postępowania strony w kolejnych pismach z dnia 21 sierpnia 2017r. (k.80-82) , z dnia 30 sierpnia 2017r. (k.93-94), z dnia 22 września 2017r. (k.103-106v), z dnia 22 listopada

2017r. (k.115-117) oraz z dnia 4 grudnia 2017r. (k.117-110v) i z dnia 4 stycznia 2018r. (k.122-123) oraz z dnia 9 stycznia 2018r. (k.126-127) uszczegółowiły swoje niezmiennie stanowiska w sprawie.

Aktualne nazwisko pozwanej to G. i w zakresie oznaczenia strony pozwanej zostało ono sprecyzowane.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. , dla której usługi pośrednictwa świadczyła (...) Sp. z o.o. z siedzibą W. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej udzielała za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej krótkoterminowych pożyczek. Na stronie internetowej pośrednika ((...) Sp. z o.o. z siedzibą W.) udostępniany był pożyczkobiorcom elektroniczny formularz – celem rejestracji oraz składania Wniosków o Udzielenie P. (nazywany Formularzem Internetowym). Także elektroniczny formularz, służący do rejestracji osób zainteresowanych uzyskaniem pożyczki w systemie Pożyczkodawcy (nazywany Formularzem Rejestracji). Wniosek o Udzielenie P. zarejestrowany Pożyczkobiorca może złożyć wyłącznie za pośrednictwem Formularza Internetowego. Po zaakcentowaniu przez P. poprawnego wniosku o pierwszą pożyczkę. Pożyczkodawca za pomocą P. udostępni Pożyczkobiorcy na trwałym nośniku Ramową Umowę P., Formularz Informacyjny. Potwierdzenie zawarcia Umowy P. oraz Formularz Odstąpienia(w formie plików (...) umożliwiających ich zapisanie na komputerze Pożyczkobiorcy) , a dodatkowo dokumenty te będą widoczne po zalogowaniu się przez Pożyczkobiorcę w Strefie Użytkownika na S. Internetowej. Dokumenty te zostaną wysłane w formie plików (...) umożliwiających ich zapisanie na komputerze Pożyczkobiorcy, na adres poczty elektronicznej Pożyczkobiorcy podany w Formularzu Rejestracyjnym. Po ich otrzymaniu Pożyczkobiorca zobowiązany jest wydrukować Ramową Umowę P. oraz Potwierdzenie zawarcia Umowy P., podpisać po jednym egzemplarzu każdego z tych dokumentów i odesłać te dokumenty na adres korespondencyjny P.. Nieodesłanie tych dokumentów przez Pożyczkobiorcę , a także odesłanie tych dokumentów bez podpisu nie jest podstawą do stwierdzenia, że Pożyczka nie została udzielona. Po otrzymaniu podpisanych przez Pożyczkobiorcę dokumentów P. niezwłocznie odeśle Pożyczkobiorcy jeden egzemplarz każdego z tych dokumentów podpisany przez P.(§ 8 Ramowej Umowy P.).

Warunkiem zawarcia umowy oraz udzielenia pożyczki było uprzednie utworzenie przez Pożyczkobiorcę Formularza Rejestracji na stronie internetowej pożyczkobiorca był zobowiązany do dokonania przelewu ze swojego rachunku bankowego na rachunek bankowy pożyczkobiorcy w kwocie 0,01 PLN tytułem opłaty rejestracyjnej. Jako załączniki Ramowej Umowy P. zostały wskazane: nr 1 Tabela prowizji w relacji kwota do wypłaty, nr 2 Tabela opłat.

(...) Sp. z o.o. sporządził w formie niepodpisanego wydruku komputerowego informacje o pożyczce udzielonej w dniu 19 marca 2016r. Z. G. (2) na kwotę 1.500 zł (nr umowy (...)) z terminem wymagalności 18 kwietnia 2016r.

Dowód:

- **umowa ramowa pożyczki z załącznikami k. 7-9v**

- **informacja k.12,**

- **regulamin k.26.**

W dniu 24 sierpnia 2016r. skierowane zostało do pozwanej zawiadomienie o dokonanej cesji wierzytelności przez (...) Sp. z o.o. na rzecz z (...) Ltd z siedzibą na Malcie dotyczącej pożyczki zawartej w dniu 19 marca 2016r.(Nr (...)). w tej samej dacie skierowane zostało w imieniu powoda przedsądowe wezwanie do zapłaty należności z tej umowy w kwocie 1.980,54 zł.

Pozwana w związku z zawarciem związku małżeńskiego w dniu 27 sierpnia 2016r. nosi obecnie nazwisko G..

Pozwana drogą elektroniczną w dniu 05 września 2016r. zwróciła się do (...) Sp. z o.o. z prośbą o rozłożenie jej zadłużenia na raty (50 -150 zł) i wstrzymanie naliczania kar i odsetek oraz działań egzekucyjnych. Nie wskazała jednakże ani daty zawarcia umowy pożyczki ani jej numeru.

Dowód:

- **zawiadomienie z 24.08.2016r. k.13,**
- **przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 24.08.2016r. wraz potwierdzeniem nadania k.14-15,**
- **wierzytelna kopia skróconego aktu małżeństwa pozwanej k.47,**
- **korrespondencja mailowa k.65.**

Sąd zważył, co następuje:

Wytoczone powództwo w całości podlegało oddaleniu.

Strona powodowa żądała zasądzenia na jej rzecz od pozwanej kwoty 1.911 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 1.500 zł od dnia 19 kwietnia (...), (precyzując, iż kwota 411 zł stanowi prowizje od udzielonej pożyczki), wywodząc swe roszczenie z wierzytelności nabytej od (...) Sp. z o.o. w W., która związana była z pozwaną umową pożyczki z dnia 19 marca 2016r. Pozwana domagając się oddalenia powództwa zgłosiła natomiast szereg zarzutów dotyczących zarówno nieistnienia roszczenia jak i nieskuteczności przelewu wierzytelności. Strona pozwana zakwestionowała sam fakt zawarcia wyżej wskazanej umowy oraz podniosła szereg innych zarzutów, z których najdalej idący odnosił się do braku legitymacji czynnej powoda z uwagi na niewykazanie przelewu wierzytelności.

Nie ulega wątpliwości, iż dany podmiot, aby móc wystąpić w procesie w charakterze strony, musi być podmiotem do tego właściwym, tzn. musi posiadać szczególną kwalifikację pozwalającą na wystąpienie z danym powództwem właśnie przez niego (czynna legitymacja procesowa) bądź przeciwko niemu (bierna legitymacja procesowa). Sprawa dotycząca określonego stosunku prawnego z jednej strony nie może być wszczęta przez jakikolwiek podmiot, lecz jedynie przez podmiot określony, któremu służy do tego uprawnienie. Z drugiej zaś, powództwo musi być również skierowane wobec podmiotu właściwego. O istnieniu czy braku legitymacji procesowej decyduje prawo materialne na podstawie podanego w pozwie stanu faktycznego.

Mając na względzie stanowiska procesowe stron, rozstrzygnięcie o zasadności wytoczonego powództwa wymagało w pierwszej kolejności poczynienia ustaleń w zakresie istnienia po stronie powoda czynnej legitymacji procesowej, tj. prawa do dochodzenia roszczenia z tytułu przedmiotowej umowy pożyczki. Choć zaznaczenia wymaga, iż powód jako podstawę swojego powództwa wskazywał także art. 405 k.c. albowiem w jego ocenie naprowadził dowody, iż pozwana otrzymała faktycznie kwotę 1.500 zł. Dokonując oceny w tym zakresie należało zaś odnieść się do umowy cesji wierzytelności z dnia 01 lipca 2016r., z której powód wywodził nabycie ogółu praw i obowiązków przysługujących (...) Sp. z o.o. w W..

Fakt zawarcia umowy cesji wierzytelności powoduje, iż po stronie cesjonariusza powstaje czynna legitymacja procesowa w zakresie dochodzenia wierzytelności objętych umową. W takiej bowiem sytuacji stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie (cesjonariusz nabywa wierzytelność w takim zakresie i stanie, w jakim znajdowała się ona w chwili dokonania przelewu), lecz zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela.

W ocenie sądu, w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego, podniesiony przez pozwaną zarzut braku czynnej legitymacji procesowej powoda okazał się zasadny.

Wskazać bowiem należy, iż z przedłożonej umowy w żaden sposób nie wynika, aby na jej podstawie doszło do przejścia na powoda wierzytelności w stosunku do pozwanej. Do pozwu został dołączona uwierzytelniona (przez profesjonalnego pełnomocnika) kopia tej umowy (k.20-22v). Z treści jej § 1 wynika, iż Cedent ((...) Sp. z o.o. w W.) oświadcza, że przysługują mu bezsporne i wymagalne wierzytelności pieniężne szczegółowo określone w Załączniku nr 1 do niniejszej Umowy, sporządzonym według stanu tych wierzytelności na datę Zdarzeń Kredytowych, w stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej(dalej: Wierzytelności).Zgodnie z treścią § 2 ust.1 i 3 tej umowy Cedent dokonuje przelewu Wierzytelności na Cesjonariusza((powoda) za cenę wynoszącą (...),

a Cesjonariusz kupuje Wierzytelności za tę cenę. Wraz z Wierzytelnościami określonymi w § 1 na Cesjonariusza przechodzą wszelkie związane z nim prawa, chyba, że przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności ustawy o kredycie konsumenckim stanowią inaczej. Na niniejszej umowie widnieją dwa nieczytelne podpisy. Nie dołączono zaś wzmiankowanego Załącznika nr 1. Powód ponownie złożył uwierzytelnioną kopię tej umowy (k.61-64) dołączając kopię uwierzytelnionego Załącznik A, na którym widnieją dwie parafy (nieczytelne podpisy), które nie są identyczne z podpisami na niniejszej umowie. Nie złożył oryginału tej umowy wraz z załącznikiem pomimo zobowiązania go w tym zakresie w terminie 14 dni pod rygorem skutków prawnych z art. 233 § 2 k.p.c.(doręczenie w dniu 14 lutego 2018r.).

Stosownie natomiast do art. 509 § 1 i 2 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Przelew, inaczej cesja, jest umową, z mocy której wierzyciel (zbywca, zwany też cedentem) przenosi na nabywcę (cesjonariusza) wierzytelność przysługującą mu wobec dłużnika (debitora). Umową cesji dotychczasowy wierzyciel przenosi więc wierzytelność na nowego wierzyciela. Podstawowym rezultatem przelewu wierzytelności jest sukcesyjne wstąpienie cesjonariusza w miejsce cedenta. Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę i utrata jej przez cedenta – zbywcę. Przelew powoduje więc, że cedent przestaje być wierzycielem, a staje się nim cesjonariusz. Dotychczasowy wierzyciel zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Cesjonariusz nabywa wierzytelność w takim zakresie i stanie, w jakim znajdowała się ona w chwili dokonania przelewu. Zmienia się tylko osoba wierzyciela, czyli osoby uprawnionej do żądania spełnienia świadczenia (Z. Radwański, A. Olejniczak, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2008, s. 367; W. Czachórski, A. Brzozowski, M. Safjan, E. Skowrońska-Bocian, *Zobowiązania...*, s. 358; H. Ciepła (w:) *Komentarz...*, s. 587; L. Stecki (w:) *Kodeks...*, s. 504; K. Zagrobelny (w:) *Kodeks...*, s. 918). (...) Podkreśla się, że cesjonariusza nie chroni dobra wiara, dlatego nabędzie on wierzytelność w takim zakresie i tylko wówczas, gdy służyła ona cedentowi (zob. Z. Radwański, A. Olejniczak, *Zobowiązania...*, s. 367). Przeniesienie wierzytelności odbywa się więc zgodnie z zasadą, że nikt nie może przenieść więcej praw niż sam posiada (*nemo in alium plus iuris transferre potest quam ipse habet*). (por. A. Rzetecka – Gil, *Komentarz do art. 509 kc*, opubl. Lex).

Odnosząc się do w/w zarzutu Sąd zważył, że w istocie powód nie wykazał w sposób należyty, iż nabył od pierwszego wierzyciela pozwanej wynikającą z przedmiotowej umowy pożyczki wierzytelność wobec pozwanej. Nie wykazał tym samym, że przysługuje mu czynna legitymacja procesowa w niniejszej sprawie z uwagi na powyższe rozważania. Powyższy wniosek miał w rozpoznawanej sprawie daleko idące skutki. Sąd nie dysponował bowiem dostatecznym materiałem dowodowym, aby stwierdzić, czy umowa cesji była w ogóle skutecznie zawarta. Z treści art. 509 k.c. wynika, iż elementem przedmiotowo istotnym umowy cesji jest określenie wierzytelności podlegającej przelewowi. W konsekwencji zgromadzony materiał nie dawał podstawy do ustalenia, że powód skutecznie nabył wierzytelność wobec pozwanej. Nie mógł zatem skutecznie dochodzić zgłoszonego w pozwie roszczenia. Takie ustalenie musiało poprzedzać dokonanie dalszych „następczych” ustaleń, czy przedmiotowa umowa pożyczki faktycznie stanowiła wierzytelność Cedenta, bo i ta okoliczność była kwestionowana przez pozwaną. Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Natomiast § 2 ww. przepisu stanowił (w czasie dokonywania czynności), że umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Wobec braku rygору nieważności zastrzeżonego w cytowanym § 2 należy stwierdzić, że zastosowanie znalazłby art. 74 §1 k.c. zgodnie z którym zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Mając na uwadze, że dochodzona wierzytelność przekracza 500 zł, że pozwana kwestionowała istnienie stosunku podstawowego łączącego pozwanego z cedentem, dla wykazania zasadności powództwa powód powinien był przedłożyć tą umowę lub dokument stwierdzający jej zawarcie.

Ponieważ ciężar dowodu z tym zakresie na zasadzie art. 232 k.p.c. i 6 k.c. spoczywał na stronie powodowej, która winna wykazać okoliczności stanowiące przesłanki jej roszczenia, w tym przede wszystkim istnienia po jego stronie legitymacji procesowej, to również powoda obciążały procesowe konsekwencje braku właściwej inicjatywy dowodowej we wskazanym zakresie. Nadto z przedłożonych przez stronę powodową dokumentów (przy jednoznacznym stanowisku strony pozwanej co do braku istnienia umowy pożyczki z poprzednikiem prawnym powoda) nie wynika, iż doszło do zawarcia przedmiotowej umowy z pozwaną. To strona powodowa wywodząca określone skutki prawne z przedstawionych okoliczności powinna wykazać przesłanki przemawiające za przyjęciem istnienia określonego zobowiązania po stronie pozwanej, jego wysokości i posiadania przez obie strony legitymacji procesowej. Wydruk z rachunku bankowego (dotyczący przekazania kwoty 1.500 zł – k.5)nie jest potwierdzony za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika strony powodowej, choćby zawierał adnotację - dokument elektroniczny – nie wymaga podpisu ani pieczęci” nie może być traktowany jako dowód wykazujący okoliczności wskazane w pozwie z uwagi na zakwestionowanie jego treści przez stronę pozwaną. Także informacja o pożyczce (k.12), która stanowi wydruk komputerowy, nie zawiera potwierdzenia za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika strony powodowej. W tym miejscu zaznaczyć należy, choć ma to znaczenie drugorzędne z uwagi na powyższe rozważania, iż korespondencja mailowa pozwanej z dnia 5 września 2016r. nie wskazuje, iż dotyczy ona tej konkretnej umowy pożyczki, objętej niniejszym sporem. Tym samym trudno przyjąć, iż doszło chociażby do niewłaściwego uznania roszczenia.

W tym miejscu stwierdzić należy, iż powód z ostrożności procesowej wskazał, iż podstawy prawnej roszczenia upatrywać należy ewentualnie w treści art. 405 k.c., który stanowi, iż kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe do zwrotu jej wartości. W ocenie Sądu po pierwsze nie wykazano, iż pozwana uzyskała faktycznie korzyść majątkową, a po drugie, iż uzyskała ją kosztem powoda. Zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia takich ustaleń faktycznych, o czym była mowa powyżej. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W przypadku kwestionowania przez stronę przeciwną twierzeń pozwu (zwłaszcza niepopartych dowodami) i przedłożenia na tę okoliczność odpowiednich dokumentów bardziej czy mniej bezpośrednio podważających owe twierdzenia, to na powodzie ciąży obowiązek podjęcia inicjatywy dowodowej i wykazania, że roszczenie, którego się domaga jest uzasadnione. Ponadto, z treści art. 232 k.p.c. wynika, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Na powodzie spoczywa więc także procesowy ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie pozwu. Reguły rozkładu ciężaru dowodu, stosowane przez Sąd w fazie wyrokowania, mają fundamentalne znaczenie dla dokonania prawidłowej oceny wykonania przez każdą ze stron obowiązku dowodzenia w zakresie przesłanek uzasadniających roszczenie lub zwalniających stronę pozwaną od konieczności jego spełnienia. Obowiązkiem Sądu jest ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania (subsumcji) w odpowiednią podstawę prawną. Jeśli ustalenia takiego dokonać nie można, to fakt ten samoistnie niweczy zasadność powództwa i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony czy też nie (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4 października 2012 r., I ACa 510/12). Jeżeli materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., I ACa 1320/11). Wykrycie prawdy przez sąd ogranicza się w zasadzie do przeprowadzenia dowodów zgłoszonych przez strony. Zasada prawdy (art. 3 k.p.c.) nie może przekreślać kontrydiktoryjności procesu, gdyż ciężar wskazania niezbędnych dowodów spoczywa przede wszystkim na stronach procesowych.

W tej sytuacji w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego należało stwierdzić, że powód nie uczynił zadość ciężącemu na nim obowiązkowi. W konsekwencji wywiedzione powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł przy uwzględnieniu wyniku procesu w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powód jako strona przegrywająca sprawę obowiązany był zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty procesu. Koszty te obejmowały uiszczoną opłatę skarbową od udzielonego pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.200 zł, określonej na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015. poz.1800)obowiązującego w tej treści w dacie wniesienia pozwu.

SSR Anita Wolska

Sygn. akt I C 201/17

Zarządzenia:

Dnia 11 kwietnia 2018 r.

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikom stron
3. akta przedłożyć z wpływem lub za 21 dni.

SSR Anita Wolska